

A pair of hands is shown from the wrists down, cupping a bright red heart. The hands are positioned centrally, with the fingers gently holding the heart. The background is a dark, textured wooden surface with visible grain patterns. The overall mood is warm and intimate.

Petra Zrůvalová

Srdeční selhání

Moderní román o srdečních
problémech všeho druhu

xyz

Srdeční selhání

Vyšlo také v tištěné verzi

Objednat můžete na

www.xyz.cz

www.albatrosmedia.cz

xyz

Petra Zhřivalová

Srdeční selhání – e-kniha

Copyright © Albatros Media a. s., 2022

Všechna práva vyhrazena.

Žádná část této publikace nesmí být rozšiřována
bez písemného souhlasu majitelů práv.

ALBATROS **MEDIA**

Petra Zhrivalová

Srdeční selhání

xyz

Mé nejce Jítě

1. kapitola

Nikdy jsem neměla ráda slohy a oddechla jsem si, když jsem se jich nástupem na medicínu zbavila. Studium lékařských věd se naštěstí obešlo bez sepisování úvah, popisů, esejí a bůhvíjakých dalších literárních útvarů, kterými mě mučila češtinářka na gymplu. Takže asi chápete, že právě čtete násilím vynucené řádky. Teda to násilí myslím obrazně.

Moje kamarádka Tereza je mírumilovný člověk prostý agrese, a i kdyby ji něco vypudilo k fyzickému útoku, určitě by se jeho objektem nestala její nejlepší přítelkyně, což jsem právě já.

Tereza je totiž psychiatr, takže po tom, co jsem absolvovala všechna vyšetření na gastroenterologickém oddělení naší špičkové nemocnice, aniž by byla detekována nějaká patologie, jí došlo, že prostě somatizuju. Nejdřív mě nutila chodit na sezení k psychoterapeutovi, ale to jsem odmítla. Argumentovala jsem časovými důvody, protože jsem věděla, že ty Tereza musí akceptovat. Samozřejmě ten hlavní důvod je fakt, že nenávidím mluvit o svých pocitech. A navíc s lidmi, kteří se živí tím, že se snaží ty pocity nacpat do nějaké obecnější kategorie. Ale to psychiatrovi nevysvětlíte, navíc jsem to ani vysvětlovat nemusela. Tereza sama uznala, že počet mých měsíčních přesčasových hodin a skutečnost, že se starám o čtyřletého syna, vylučuje, abych se cítila v pohodě, když budu vysedávat na dýcháнку s psychologem.

Po konzultaci s kolegou mi nadšeně oznámila, že má skvělé řešení – budu psát na papír všechno, co bych normálně chrlila na psychologa. Tím ze sebe ty emoce dostanu taky a žaludeční křeče ustoupí. Byla jsem šťastná, že jsem se vyzula z těch terapií, aniž bych Terezu naštvála (je to moje nejlepší kamarádka a taky vlastně asi jediná opravdová, jinak pěstuji spíš povrchní známosti), takže jsem to okamžitě odsouhlasila. Spoléhala jsem na to, že když jsou ty žaludeční křeče od nervů a já to vím, uklidním se a přestanou. Takže jsem logicky nic neseptisovala, vážně moc času nemám, a když už jo, dělám věci, které mě baví (pokud by vás to zajímalo, ráda háčkuju a maluju akvarely).

Jenomže Tereza je profík a kdykoli spolu teď mluvíme, kontroluje, kolik toho mám napsaného. Nejdřív jsem vystačila s neutrálními odpověďmi „no, jsem na začátku“, „nestojí to za řeč, až s tím budu spokojená, ukážu ti to“ a podobně. Tereza mě celkem brzo prokoukla a začala být lehce nepříjemná. Takže jsem zašla do papírnictví, koupila jsem si blok s kýčovitě vyvedenými květinami a motýlky na obálce, školní modré inkoustové pero (Mazací! Můj syn Sebastian ještě nedorostl do školy, tak nemám potuchy o současných školních vychytávkách, a tohle mě vážně dostalo) a začala plnit úkol.

Asi nejtěžší je najít začátek mých současných trablů, které vyústily v tak silné bolesti trávicího traktu, až jsem byla vážně přesvědčená, že tam bude karcinom. Jak už víte, to se nepotvrdilo, stejně tak byly vyloučeny další hypotetické příčiny mých potíží. Takže zpátky k té mé situaci a spouštěčům somatických potíží. Začátek nejspíš bude na konci mých gymnaziálních studií. Tak nějak se prostě stalo, že jsem v rámci návratu z maturitního večírku zabloudila do postele svého spolužáka Michala. Byla to moje první sexuální zkušenost, stejně tak jeho. Možná vůbec neměl v úmyslu se mnou chodit, ale mě zase nenapadlo, když jsme se spolu vyspali, že by to

nemělo vztahem pokračovat. Když jsem se s ním ráno loučila, přišlo mi přirozené mu sdělit, že ho čekám odpoledne u nás doma. A on po krátkém zaváhání řekl: „Tak jo.“

Takhle zestručněné to působí úplně emočně ploše, uznávám, že byste z toho vůbec neodvodili, jak strašně mi bylo, když mě opustil. Alespoň tuhle situaci zkusím lépe rozepsat.

Představte si krásný, horký večer, kterým nás květen mile překvapil. Sebík byl zrovna s tchánovci na chalupě, já byla po službě už úplně stabilizovaná, lednice napěchovaná luxusním vínem, které jsem místo novoročenky dostala od jednoho prominentního pacienta s umělou chlopní. Měla jsem jasnou vizi, vytáhnu orosenou lahev, navodím správnou atmosféru a pak nenápadně zavedu hovor na téma druhé dítě. Je mi 37, moc času nezbývá. A já jsem vždycky toužila po tom, mít dvě děti. Aby vyrůstaly vedle sourozence jako já. Katka mi samozřejmě často lezla na nervy a poměrně velkou část dětství jsme se prohádaly a prorvaly, ale nedovedu si představit vyrůstat sama, bez ní.

A to kouzlo dětství sdíleného se sourozencem bych chtěla dopřát i Sebíkovi. Ideálně bych mu porodila ségru. On se rázem stane velkým bráchou – ochranitelem a ona k němu bude na oplátku zbožně vzhlížet. Tím se eliminují třenice mezi sourozenci stejného pohlaví, které kazily moje jinak idylické dětství. Samozřejmě jsem srozuměna s možností, že i druhé dítě bude kluk. Jsem připravena milovat ho stejně jako holčičku. I když tu lehce preferuji, to je jasné.

Takže vyskladňuji růžové víno, otevírám je a nalévám do dvou skleniček. Nesu je na balkon, kam jsem Michala donutila navrtat do zdi sklápěcí stoleček, abychom pak u něj skoro vůbec nesedávali, protože prostě není čas. Tedy obvykle není, dneska si chvilku najdeme, je to klíčová záležitost, jak jsem před pár větami objasnila.

Musím mu třikrát říct, ať si se mnou jde dát skleničku, teprve potom neochotně opouští svůj pracovní kout a následuje mě za vínem.

Podávám mu sklenku, druhou si беру do ruky a přemýšlím, jestli pronést nějaký atmosférotvorný přípitek. Než se doberu závěru, Michal do sebe víno naklopí a prázdnou sklenici staví na stolek.

„Markéto, víš, že to mezi náma už dlouhou dobu nefunguje. Pořád jsem odkládal rozvod kvůli Sebastianovi, ale už to nedávám. Prostě je konec a musíme si to přiznat.“

„Cože? Jak nefunguje? Jaký konec?“ koktám, jsem vážně zmatečná, vůbec nechápu, o čem mluví.

Michal si dolévá víno, pohled upřený do sklenice, snad aby nepřišla nazmar ani kapka, nebo aby se mi nemusel dívat do očí.

„Nech toho. Nemá cenu si něco nalhávat. Už dávno to u nás doma nejiskří,“ hodí po mně rychlým pohledem a zase jej upře do sklenice.

V hlavě mi to šrotuje, jak se snažím zorientovat v tom, co mi říká. Nezaznamenala jsem rozhodně žádné změny, které by vedly k závěru, že nám hrozí rozvod. Je to pořád stejné jako na začátku našeho manželství, možná i vztahu. Jsme prostě v pohodě, normálně fungujeme, jako rodiče jsme vždycky za jedno a sex máme mimořádně skvělý i po těch 18, skoro 19 letech, co spolu jsme.

Otevírám pusku, abych protestovala nahlas, ale Michal promluví rychleji.

„Je dobře, že to řešíme teď, dokud je Sebastian pryč a nestresujeme ho tím. Sbalím se a odstěhuju ještě dneska. Zítra ho společně u našich vyzvedneme a cestou domů mu vysvětlíme, že ho pořád miluju, i když s vámi už nebudu bydlet. Samozřejmě ho budu často navštěvovat, aby viděl, že se naším rozvodem pro něj nic nemění, to je jasné.“

Lapám po dechu, těch informací je na mě příliš, Michalovi víno evidentně dodává energii, protože mluví pořád víc a rychleji.

„Nechci tě z bytu vyhazovat, ale přeci jen, je můj. Považuji za spravedlivé, že tě tu nechám bydlet do konce léta. Do té doby si určitě zvládneš pořídit něco svého. Když prodáš chatu, dostaneš za ni určitě tři miliony, možná víc. Navíc ti nechám stavební spoření. A s tvým platem nebudeš mít problém vzít si na zbytek hypotéku.“

Michal do sebe naklopil zbytek druhé sklenky, rychle si dolil a pokračoval.

„Podle mého je můj návrh férový. Sebíka můžeš mít v péči ty, já budu mít neomezený kontakt, to je pro dítě prý nejlepší. Mám advokáta, sepíše nám všechny papíry, jenom to podepíšeme.“

Konečně zvládne zvednout oči od sklenky a podívat se do mých.

„Markéto, doufám, že to v klidu ustojíme a budeme spolu vycházet dobře. Už kvůli tomu dítěti. Tak ať se nám to povede.“

Cinkne svou zase už skoro prázdnou sklenkou do mé, naklopí do sebe zbytek vína a jde dovnitř bytu, aby si šel spakovat věci, které aktuálně potřebuje. Ostatní si tu klidně může nechat, protože za necelé čtyři měsíce se popakuju já. A Sebík. Definitivně. Kam? Proč? Nic nechápu, připadám si jak na centrifuze, všechno se okolo mě točí, raději zůstávám sedět na balkoně, jak se mi motá hlava. Vínem to přitom nebude, nestačila jsem si ani loknout.

Sedím tam asi dost dlouho, protože za tu dobu si Michal stačil zabalit, a rychlost nikdy nebyla jeho silnou stránkou. Chvilku rozpačitě postával ve dveřích balkonu a pak si přišel sednout ke mně.

„Protože jsem pil, nemůžu řídit. Musím počkat, až pro mě přijede Aneta.“

„Aha.“

Chápu, pokud na tomto místě cítíte zklamání z mých reakcí. Asi byste čekali od lékařky s vědeckým titulem nějakou sofistickou odpověď nebo údernou akci, upřímně, to já taky. Jenomže

v hlavě mám vymeteno, veškeré neurony jsou paralyzovány situací víc, než by zvládl nervový plyn. Dochází mi to všechno se značným zpožděním.

„Aneta? Jaká Aneta?“

Michal si odkašle a odmlčí se. Pak váhavě pronese.

„Kolegyně z práce. Asi nemá cenu to tajit, stejně se to provalí – čeká se mnou dítě.“ Po krátké pauze se zasměje. „Takže je ideální řidič, nemůže pít alkohol.“

„Cože?“ hlesnu, víc ode mě nežádejte.

„No je to trochu blbý, ani nevím, jestli se stihneme rozvést dřív, než se to malý narodí. Ale tak nějak se to prostě přihodilo a musíme to brát tak, jak to je.“

Ve spáncích mi buší, cítím takový tlak, že asi brzo exploduji. Aniž si to uvědomuji, vyskakuju ze židle a stavím se proti mému stále ještě zákonnému manželovi, kterého jsem ještě před hodinou chtěla přemlouvat, abychom zplodili druhého potomka. Jak se ukazuje, on má otázku dalšího dítěte již vyřešenou.

„Ty jsi takovej hajzl, jako by nestačilo, že mi zahýbáš, ty musíš rovnou tu couru oplodnit!“ Kdybych měla nadhled, určitě bych ze sebe vyplodila něco důstojného, ale k tomu mám opravdu daleko.

„Takhle o ní nemluv, není to žádná coura!“ ohrazuje se okamžitě, čímž přilévá oleje do ohně hořícího někde v mém žaludku. Ano, přesně tam, kde se později objeví ty křeče.

„To teda je coura, a pořádná! Nemůže si najít svobodného chlapa a musí svádět ženáče! Normální ženská by tohle nikdy neudělala! Je to prostě coura! A navíc kráva!“ jsem vážně rozhořčená do morku kostí. Takže podle mě je férové přiznat mi právo na ostřejší reakci, ale jak Michal projevil už při tom svém návrhu řešení bytové situace, pro spravedlnost nemá cit.

„Takhle o ní nemluv! Varuju tě, mám zájem s tebou vycházet korektně,“ zasyčí na mě výhružně, čímž zvýší otáčky mého rozčí-

lení do absolutního maxima. Je tak šíleně nespravedlivý, vždyť já jsem matka jeho zatím jediného dítěte, Sebíka, a vždycky jsem mu byla věrná. (Až na semestrální pobyt v rámci Erasmu, ale zrovna v té době jsme byli tak napůl rozešlí. Navíc mě ke zvýšené sexuální aktivitě vedl víceméně výzkumný záměr, potřebovala jsem vytvořit komparativní rámec, abych mohla objektivně zhodnotit, zda je Michal tak dobrý milenec, jak mi přijde, to je, myslím, docela legitimní.)

Z výplaty jsem vždycky probendila jenom část, zatímco většinu jsem odesílala na společný účet, s kterým hospodařil on. Jako by ho absolvování vysoké školy ekonomické opravňovalo obsadit pozici ministra financí naší rodiny. A já celou tu dobu mlčela o tom, že významně větší část rozpočtu dotekla z mé výplaty. Držela jsem se i ve chvílích, kdy nahlas zvažoval koupi toho či onoho a vždy to prezentoval, jako že „on pořídí to anebo ono“. No nic, tohle je samozřejmě jenom detail, ale vy už jste určitě pochopili, že nejsem nějak zvlášť orientovaná na peníze nebo na majetek. Rodina je pro mě vším a právě teď o ni přicházím, aniž bych před touhle zkárou byla předem alespoň v náznaku varována.

Tak ráda bych si s Édith Piaf zazpívala, že ničeho nelituju! To r bych tam tak procítěně rozdrnčela, až mě z toho bolí u srdce! Jenomže já lituju úplně všeho!

Nejvíc mě asi šokuje, že jsem vsadila svoji životní kartu na špatného koně. Protože co si budeme nalhávat, je mi 37 let, nejsem žádná femme fatale, kvůli které by se chlapi rozváděli, a vlastně mě ani nahánění chlapů nikdy moc nebavilo. Byla jsem vážně ráda, že Michala mám, byl pevným bodem mého světa, známe se od patnácti! Měla jsem krásné, vlastně až kýčovitě idylické dětství, hlavně díky rodičům. Ti se potkali v prvním ročníku medicíny a už se od sebe nehnuli. Neříkám, že se neuměli pohádat (tuto dovednost koneckonců neztratili dodnes), ale všem a hlavně jim

byla jasná věčnost jejich vztahu. A v jistotě, že rodiče přes všechny divoké výměny názorů, kdy si oba potvrdili, že ani jeden neumí činit kompromisy, natož prohrávat, zůstanou spolu, jsme s Katkou vyrostly. A s touhle premisou jsem počítala i pro své potomky a nikdy mě ani zdaleka nenapadlo, že by Michal hodlal z mého světa zmizet.

Nemusíte mi to věřit, ale vážně se snažím o sebereflexi, byť samozřejmě z podstaty věci tento úkon vylučuje objektivitu. Analyzuji své chování během manželství s Michalem ze všech možných i nemožných úhlů, abych zjistila, co jsem dělala špatně. Nebo co jsem měla dělat jinak. Jak už jsem psala, nesnáším mluvit o svých pocitech. Naštěstí máma a Katka jsou, patrně již od mého narození, připravené verbalizovat všechny moje možné pocity či myšlenky, takže těm stačilo sdělit, že mě Michal opustil, protože zbouchnul svoji asistentku. A už jsem měla analýzu svého manželství, které jsem sama schopna nebyla, servírovanou na podnose, jak se říká. Já, kdybych si měla servírování vizualizovat, vidím pojízdný sálový vozík, na horní ploše připravené sterilizované nástroje a materiál, dole ostatní pomůcky a hlavně, což je v případě mého manželství praktické, ze strany vozíku je připravena nádoba na infekční odpad. Tím je samozřejmě ona Aneta, ta zanesla infekci, z níž vznikla celková sepe, kterou náš vztah nepřežil. Představuji si tu ženskou vrostlou do Michala stejným způsobem, jako parazituje choroš na stromě.

Ta představa, jak ji odřezávám od Michala, mě docela uklidňuje. Nevím, jestli jsem to už někde zmínila, jsem kardiochirurg. A nechci se chlubit, ale s ohledem na svůj věk (to je takový paradox, na ženskou už jsem vlastně stará, ale na lékařský věhlas mladá) jsem celkem uznávaná. Vedu řezy naprosto precizně a nikdy nepochybuji o tom, kudy. V případě separace té mrchy od mého manžela bych opřela hrot skalpelu o jejich spojení, stejně,

jako jej připravuju na start k řezu do tkáně. Pak bych táhla a lehce přitom tlačila na hrot. A pak, v místě jejího krku, bych na chvilku skalpel zastavila. Samozřejmě bych nikdy nenašla odvahu opravdu ji podříznout. Ani nevím, jestli bych chtěla, aby umřela. Když o tom tak přemýšlím, potřebuji ji živou, aby byla pěkně přítomná návratu Michala zpátky ke mně. Aby viděla na vlastní oči svou prohru, kdy manžel pochopí, že chyboval, a udělá všechno pro to, abych ho přijala zpátky. Jenom bych v ní prostě na chvilku vzbudila strach, že ji zabiju. Asi by mi udělal dobře ten pocit moci nad jejím životem. Ale pak bych pokračovala dál, čistým řezem ji separovala od Michala, hodila ji do nádoby na infekční odpad a pečlivě vysterilizovala a zašila místo, kudy do něj prorostla. Rána by se rychle zahojila, nezůstala by po ní ani jizva, která by nám připomínala tuhle nechutnou epizodu. Protože my dva s Michalem k sobě patříme. Ano, nikdy jsme nepůsobili jako dvě hrdličky, to je pravda, ale na druhou stranu u nás taky nikdy nebyla žádná Itálie. Náš vztah byl prostě harmonický, pevný a stabilní. Léty prověřený, vždyť se známe 22 let, to je většina délky našich životů! Nemůžeme bez sebe být, nepochybně to brzy dojde i Michalovi a vrátí se ke mně.

Realita je ale zatím taková, že sedím v obýváku ve svém rodném domě. Před sebou mám už téměř vystydlé presso z kávovaru za cenu ojetého automobilu, který si táta s mámou pořídili k ježíšku a jenž produkuje kávu v takové kvalitě, co ji moje chuťové buňky nestíhají. Všichni omdlévají, že v životě tak dobrou kávu nepili. Dala jsem tomu x pokusů, ale nikdy jsem nedošla dál, než že je to dobrá káva, ale fakticky úplně stejná jako v jakékoli kavárně.

Na vlastní rodině, co vás zná od narození, je dobré to, že má člověka opravdu dobře načteného. Když jsem svůj soud ohledně kávy vynesla poprvé, rodiče se na sebe zklamaně podívali.

„Danko, to bylo jasné, že Markéta kafe neocení. Vlastně je to fajn, jak máme skromnou dceru,“ pronesl táta konejšivě směrem k mámě, která souhlasně pokývala hlavou.

„Přesně tak. Jenom si říkám, že by bylo fér dát echo pacientům, ať do ní zbytečně neinvestují. Nepozná rozdíl mezi čokoládou na vaření a Lindt,“ konstatovala maminka věčně.

Nepovažuji za nutné se ohrazovat. Jsem s úrovní svých chuťových receptorů zcela spokojená. Naprosto přesně rozpoznají, co je dobré a co je hnusné. Plní svou základní funkci chránit mě před otravou způsobenou zkaženým jídlem, bezpečně poznám, když je něco zkyslé nebo prostě podezřelé. Vážně nepotřebuji, aby mě zahlcovaly informacemi o tom, že v chuti vína detekovaly závan citrusových plodů s příměsí kouře z banánového dřeva. Navíc nevěřím, že tohle někdo cítí. Podle mě jsou to marketingové báchorky, které někomu stojí za to, aby si je zapamatoval. A pak je opakuje jak básničku v domnění, že to vyvolá dojem erudovanosti. Já upřímně říkám, že mi chuť vyhovuje, nebo ne. A podle toho buď konzumuji dál, nebo končím a přecházím na jiné víno.

Se stejnou věcností, s jakou máma hodnotila schopnost mých chuťových buněk, teď pronáší soudy o projektu jménem manželství s Michalem.

„Upřímně, Maki, nikdy jsme s tatínkem z Michala nadšeni nebyli. Tolik jsme doufali, že potkáš nějakého zajímavého spolužáka na fakultě nebo později kolegu v nemocnici! Víš, jak to je. Naše profese je posláním a málokdo mimo obor s námi udrží krok. A ve vši úctě ke tvé volbě, Michal není nejostřejší tužka v penále. Když to řeknu slušně, je jen novodobá forma prodavače. Mě vlastně vůbec nepřekvapuje, že si ten chudák musel hojit ego na nějaké sekretářce. On nic neumí a jeho manželka patří ke špičce české kardiologie!“

Asi by mě normálně zaujalo, jak vysoko mě máma právě ohodnotila, obvykle si moc nelichotíme. Prostě my jsme všichni dřiči

a makáme na 150 % (jinými slovy, splňujeme definici workoholika), byť každý s jinou atestací. Ale všichni doktoři, to jste asi taky z citace mámina proslavu pochopili. Jenomže dneska je ústředním tématem Michal a manželství s ním, takže reaguju na tuto část jejích výroků.

„Mami, křivdíš mu! I on je špička ve svém oboru. Víš přece, že to dotáhl až na marketingového ředitele v korporátu! To vážně není pozice, do které by obsadili kohokoli,“ musím se svého zatím ještě chotě zastat.

„Pche, marketingový ředitel! Co to je, marketing? Spousta keců, abys podlehla a koupila věci, které nepotřebuješ! Prostě je to součást prodeje a kdo se tím živí, je prodavač,“ chrlí máma jak kulomet a mezitím stihne odnést prázdné hrníčky od svého a Katčina presa a dát je do myčky, zkontrolovat, že na zahradě v altánku si hraje Sebík s Katčiny holčičkami způsobem, který nás opravňuje dál vysedávat vevnitř a nechat je bez naší přítomnosti, a zase se k nám do obýváku vrátit.

Je rychlá, než oběhne své kolečko, nedává mi moc prostoru k zamyšlení. Takže nestíhám domyslet, že kdyby mě Michal neopustil, nikdy bych se nedozvěděla, jak na něj doopravdy moji rodiče nahlízejí. Já žila celé ty roky v tom, že ho mají rádi. Nikdy jsem necítila, že by dělali rozdíl mezi ním a švagrem. A to je Radek lékař, konkrétně gynekolog porodník, tedy v úhlu nových poznatků ideální zeťák. Nechápu to. Žila jsem tedy v nějaké iluzi dokonalého světa? Že mám fungující manželství s chlapem, s kterým si moje rodina perfektně rozumí a má ho ráda? Kdyby mě neopustil, možná ta iluze dokonalosti vydrží až do konce našich životů. A já bych byla šťastná. Kde je vlastně hranice mezi iluzí a realitou? Pro mě to žádná iluze nebyla, já to žila jako skutečnost. Najednou mám pocit, jako by můj život byl film, na který se dívám, a ani ne z první řady, ale z velké dálky. Možná ani nesedím v kině, kde se

promítá. Uff, ještě pár takových pocitů a vážně mi hrábne. Na druhou stranu, kdybych si uhnala seriózní psychiatrickou diagnózu, Tereza by mě dala dohromady. Je skvělá. Problém s tím somatizovaním je, že máte skutečné bolesti, ale nedají se léčit, protože jim chybí fyzické příčiny.

Jenže s psychiatrickou diagnózou bych dostala taky medikaci, a tím bych na sále skončila, dochází mi okamžitě, což mě spolehlivě zpřítomní. Spouštím oponu za filmem o mé minulosti a soustředím se na hrnek s kávou před sebou. Nepatrně upiju, z bonboniéry s belgickou čokoládou na stole si vyberu tři nejlíp vypadající kousky a nacpu si je všechny najednou do pusy. Katka mě sleduje a vnímám, jak spolkla nesouhlasný koment. Jasně, probíraly jsme to stokrát, když konzumuju víc druhů najednou, slijí se chuti a připravuji se o užitek z dokonalého vyvážení jednotlivých komponentů. Na to upřímně kašlu, miluju tu tsunami sladké chuti, která zavalí veškeré prostory mojí ústní dutiny. Občas zacítím oříšek nebo kávu, ale je mi vážně šumák, jestli by ty bonbony chutnaly jinak, kdybych je jedla samostatně. A vlastně je mi i šumák, kdyby mi Katka po stoprvé vysvětlovala, jak si mám vychutnávat luxusní belgické pralinky. Navíc je k tomu oprávněná, čokoládou zásobuje rodinu právě ona. Kolikrát si říkám, že se musím v knihovně podívat do databáze sociologických článků, jestli někdo zkoumal souvislost mezi lékařskými obory a dárky od pacientů. Vědci zkoumají každou kravinu, tak určitě někoho zajímalo, jestli se dostává lékařům vděku materializovaného do drobných pozorností stejně, nebo se to liší podle typu zdravotního problému. A podle malého vzorku lékařů zastoupených v naší rodině se liší dost zásadně. Například Radkovi lidi, tedy nejčastěji otcové, cpou obálky s penězi nebo vouchery do nóbl restaurací. Máma jako dětská lékařka dostává převážně květiny. A my s tátou bychom si mohli otevřít bar. Je zvláštní, že zrovna zubařce lidi nosí

bonboniéry. Mokrát jsme se o tom doma zamýšleli a podle mě to nejvíc trefil Michal s vysvětlením, že je to proto, aby si i zubaři zkazili chrup a měli pak s pacienty větší soucit.

Myšlenka na Michala se asi nějak promítna do mého obličejce, protože Katka mi věnovala starostlivý pohled a pak soucitně prolesla:

„Všechny nás překvapilo, co se stalo. Vůbec to nevyPadalo, že máte doma nějaké problémy.“

Vím, že mě chce utěšit, ale její slova na mě mají naprosto opačný efekt. Kdybych si dokázala ulevit pláčem, rozbulím se jak želva. Ale tuhle schopnost nemám, takže jenom cítím ostré bolesti v krajině břišní. Naštěstí už alespoň neplaším z představy, co se mi rozjíždí za onkologické onemocnění, a vědomě si pěkně ještě pár sekund somatizuju.

Cítím na sobě sestřin pohled, a tak neutrálně krčím rameny. Co taky říct. Mě to překvapilo nejvíc, ani já netušila, že máme nějaké problémy.

„Ségra, teď je ta situace na hovno, to je jasný, ale jak se říká, čas je nejlepší lékař. Uvidíš, všechno si sedne. Jsi mladá, ještě můžeš potkat spousty dalších chlapů.“ Oceňuju, že se snaží mě povzbudit, ale s jejím názorem rozhodně nemůžu souhlasit.

„Fakt je čas nejlepší lékař? A v jakém oboru? Počítám, že plastická chirurgie to nebude,“ nadhazuji a vnímám, jak si máma s Katkou vyměnily rychlý pohled. Jejich mimoslovní komunikace jde občas mimo mé interpretační schopnosti. Obě se však vzápětí rozesmějí a v jejich smíchu zní neskrývaná úleva, které rozumím. Když jsem schopná vtipkovat, určitě ten rozchod zvládám s nadhledem.

„Prosím tě, jsi ještě mládě! Co mám říkat já,“ mává máma rukou a přitom se nenápadně prohlédne ve skle obří knihovny, která dominuje obývacímu pokoji propojenému s kuchyňským koutem.

Máma je i po šedesátce krásná ženská a myslím, že si na tom dost zakládá. Katka vypadá jako její čerstvější odlitek, ale působí, že se tak fyzicky neprožívá. Dost se to odráží i na stylu oblékání, máma si libuje ve svetříčcích s výstřihem do V, které zdůrazňují její ideální ženské křivky. Prakticky nic jiného nenosí než černé kalhoty a k tomu tyhle vršky. A to i doma. Oproti tomu šatník Katky je hodně rozmanitý a ať si na sebe navlékne cokoli, sice jí to sluší, ale působí s tím neztotožněně. Prostě na rozdíl od mámy nemá žádný jasný styl, který by byl součástí její osobnosti. Asi by vás zajímalo, jak to mám s tím oblékáním já. Vlastně jsem někde mezi mámou a ségrou – nemám tedy nikterak vyhraněnější styl než Katka, ale stejně jako máma přísně selektuju garderobu. Sice ne podle stylu, ale podle složení. Nesnesu totiž nic jiného než stoprocentní bavlnu, ostatní materiály mě koušou a štípou a je to pro mě hotové mučení. V posledních letech pak výrazně preferuji bio bavlnu.

Teď jsme to my s Katkou, kdo si vymění pohled a spiklenecky se na sebe usměje. Máma, která ještě pořád kontroluje svůj vzhled, naši nonverbální komunikaci zachytí a přes odraz ve skle knihovny se na nás usměje.

„Když jsme u toho, Maki, nebylo by od věci, aby sis skočila ke kadeřnici. Jsi sice ještě mladá, ale na druhé straně, za chvíli ti bude čtyřicet a ty dlouhé vlasy se ke střednímu věku tak nějak nehodí,“ domlouvá mi máma. Ani nemusím odpovídat, stačí významně stočit pohled na Katku. Moje o dva roky starší sestra má mnohem delší vlasy než já. Pravda, částečně je to díky tomu, že ty její jsou dokonale rovné, zatímco moje se neposlušně kroutí. To byla naše oblíbená disciplína v dětství, soutěžit, kdo má delší vlasy. Já musela ty své natahovat, protože stáčením se do prstýnků se nespravedlivě zkracovaly. Takto vystavené byly delší než Katčiny, jenomže ta to neuznávala, trvala na délce v přirozené poloze vlasů a většinou jsme se porvaly. Toho jsme samozřejmě dneska daleky.

„Jenomže Katka si vlasy upravuje! Kdybys nosila drdol jako ona, neřeknu ani slovo,“ pokračuje máma v reakci na můj pohled.

„Dobře, tak já si taky budu dělat drdol,“ slibuju, ale v místnosti není nikdo, kdo by mi to věřil. I tahle konverzace proběhla v minulosti mockrát.

„Měla by ses nechat ostříhat,“ trvá máma pevně na svém. „Je to vlastně i taková standardní reakce na životní změnu. Snad každá ženská, co znám, si s výměnou chlapa změnila i účes.“

„To můžu potvrdit. Vždycky, když dorazí pacientka a má výrazně jiný účes, nemusím se ani ptát a je jasné, že se rozvedla,“ souhlasně přikyvuje Katka a už zkoumavě poměřuje rysy mého obličeje, nejspíš proto, aby mi vzápětí doporučila, co mám s vlasy provést.

„Ale já zatím rozvedená nejsem. A navíc, jestli je to tak, jak říkáte, tím spíš nebudu s vlasama nic dělat. Jestli o něco nestojím, tak aby se rozkřiklo, že mě Michal opustil a všichni se mě pak vyptávali, jak to zvládám,“ bráním se.

„Zatím sice rozvedená nejsi, ale neodvratně to k tomu spěje. Michal se odstěhoval a v prosinci se mu narodí dítě,“ připomíná mi máma přísným tónem, jako bych něco z vyřčeného chtěla popírat.

„Rozvod není nic, co bys měla skrývat. Takové věci se dějí. Nežijeme ve středověku. Navíc u vás na klinice je většina lidí taky rozvedených, ne? Všichni chápou, že je to naprosto normální,“ tlumí Katka ostrost mámina výroku.

„Rozvedených je tam dost,“ připouštím. „Ale přesné číslo nevím, nikdo mi ho nehlásil a podle vlasů to posoudit nedovedu. Jednak o korelaci mezi změnou účesu a rodinného stavu slyším poprvé a taky dost komplikuje situaci fakt, že na sále, kde jsme všichni blízko sebe, máme operační čepice. A mimo sál si lidí moc nevšímám.“

„A to je, Markétko, právě chyba. Měla by sis kolegů víc hledět!“ reaguje máma živě. „Jsi vážně docela hezká ženská, vynikající lékařka, určitě jsi v kolektivu oblíbená. A kdo ví, třeba na tebe ve špitále čeká osudová láska.“

„Co čteš, mami, Rosamunde Pilcherovou?“ vyprskne Katka smíchy.

„Jak to s tím souvisí?“ nechápe máma.

„Osudová láska ve špitále! Takovouhle číčovinu bys přeci ty nikdy nevymyslela. To musíš mít načteno,“ řehotá se moje starší sestra a já se přidávám.

„Obě jste pitomé,“ zhodnotí nás máma a tváří se při tom důstojně. „Od tebe, která nevěří ničemu, co nevyšlo někde v impaktu, bych čekala, že už konečně chápeš, jak moc je důležité být s někým, kdo je stejný jako ty. Prostě vědecký typ. Mimo práci se stejně nikam nedostaneš a ve fakultní nemocnici, statisticky vzato, je velká šance poznat toho pravého, který to má hozené stejně jako ty. Tedy čas dělí mezi práci, vědu a rodinu,“ seznámí mě se svými evidentně ne spontánními úvahami.

Objektivně vzato, něco pravdy na tom je, ale svou interpretací to značně zkreslila. Na toto téma jsem totiž náhodou nějaké závěry sociologických výzkumů četla. Největší šanci na dlouhodobou stabilitu mají páry, které pocházejí v zásadě ze stejné společenské vrstvy, mají přibližně stejné vzdělání, tím se ale myslí dosažený stupeň, nikoli příbuznost absolvovaných oborů. Dalšími faktory posilujícími stabilitu pak byla atraktivita, pokud byli oba přibližně stejně přitažliví, a věková podobnost. Pamatuji si, jak jsem byla spokojená, když jsem si tím výzkumem listovala. Připadalo mi, že píší přesně o mně a Michalovi, splňovali jsme v podstatě všechny zmíněné parametry. Evidentně buď výzkumníkům něco uniká, anebo je naše manželství statistickou chybou, s kterou se prostě musí počítat.

S mámou tohle samozřejmě nerozebírám, jen souhlasně přikyvuji hlavou. Jasně cítím, že já už se nikdy do nikoho nezamiluju. Navíc, racionálně vzato, znám se a je naprosto vyloučené, abych v práci dovolila emocím, aby hrály prim. Jak už jsem naznačovala, příchodem na pracoviště se měním v dokonale fungující stroj, prostý jakýchkoli pocitů, jinak bych ani nemohla dělat to, co dělám. Ale proč mámě přidělovat starosti. Jestli se uklidňuje tím, že si rozvodem polepším a najdu si takového partnera, kterého si pro mě představuje, já jí to kazit nebudu. Tedy teď jí to nebudu kazit svým nesouhlasem, v průběhu času jí to zkazím tím, že se nic takového nestane.

Máma je nejspíš překvapená, že neprotestuji. Povzbudivě se na ni usměju, aby bylo jasné, že to podstatné si беру k srdci – vím, že jí záleží na mém štěstí jako nikomu jinému na světě. Od té doby, co mám Sebíka, chápu výjimečnost mateřské lásky.

„Každopádně, teď nějaké seznamování není na pořadu dne. Musím se nejdřív soustředit na praktické problémy,“ vracím hovor do reálných kolejí. „Potřebuji sehnat nějakou realitku, co prodá chatu a najde mi byt. Nemám čas řešit to sama.“

„Radek se poptá, jeho kolega teď nedávno taky kupoval byt. A myslím, že pár rodiček z oboru též má,“ reaguje okamžitě Katka. „A nechceš se nejdřív poradit s nějakým hypotečním specialistou? Já bych řekla, že zvládneš koupit byt, aniž bys musela prodávat chatu. Nemůžu si pomoci, ale přijde mi líto, že by měla připadnout nějakým úplně cizím lidem.“

To naprosto chápu, mně je to taky hrozně líto. Na té chatě jsme s Katkou prožily půl dětství, minimálně všechny prázdniny a poprvé jsem se tam tak opila, až jsem zvracela. Postavil ji, téměř vlastnoručně, náš děda z máminy strany. Proto zdi ani podlahy nejsou úplně rovné, ale chápete tu nostalgii, ne. Chata po smrti prarodičů připadla mně, na Katku totiž převedli ještě během své-

ho života družstevní byt (já už v té době byla vdaná za Michala a ten, jak už víte, byt měl). A v naší rodině se vždycky celkem spravedlivě rozdělovala pozornost i majetek.

„Jo, to bych asi mohla probrat s nějakým odborníkem. Vůbec netuším, kolik mi můžou půjčit a kolik budu splácet. Vlastně absolutně nemám představu, jak všechno finančně půjde. Jestli to ufinancuju, chaty se určitě zbavovat nebudu,“ přemýšlím nahlas.

Máma se tváří zamyšleně, pak si sedne na opěradlo křesla, ve kterém sedím.

„Lehce jsme o tom mluvili s tátou, o tom Michalově návrhu. A upřímně, myslím, že to dokážeme zorganizovat lépe. Napadlo nás, že by sis mohla upravit horní patro, my bychom se stáhli do přízemí. Víš, že mám tu šikovnou architektku, co mi navrhovala přestavbu ordinace, už jsem s ní tak trošku mluvila, má spoustu nápadů, jak tenhle dům rozdělit na dvě samostatné jednotky. Měla bys naprosté soukromí a ještě bychom se bezproblémově střídali u Sebíka, když budeš mít službu.“

Mámin návrh mě zaskakuje, je v příliš reálné rovině. Týká se prostoru, v němž se právě nacházím, klasickém řadovém domku v blízkosti obory Hvězda, konkrétně koncové části trojdomí. Díky tomu má naše zahrada docela slušnou rozlohu a taky skýtá větší soukromí, než mají sousedi. To jsme s Katkou oceňovaly nejen jako děti, když nám zahrada sloužila jako hřiště neomezených možností, ale i v pozdějších letech, kdy jsme pořádaly veselé večírky. Tedy párkrát, jen tehdy, kdy se sešlo, že máma sloužila pohotovost a táta noční. Jen matně si pamatuji, že chvíli bydleli v domě také tátovi rodiče, kterým dům původně patřil, ale detaily si nevybavím. Párkrát jsem o tom přemýšlela, jak se tam mohli všichni vejít, naši s dvěma dětmi a babička s dědou. Ale evidentně vešli, a navíc tak, že to nenarušilo vzájemné vztahy. Když děda zemřel a babička se odstěhovala na druhý konec Prahy, recipročně se s rodiči navštěvo-

vali několikrát týdně. Možná bychom to tedy dali i s našima, aniž by utrpěly kladné city mezi námi. Navíc, máma mluví o architektonickém rozdělení prostoru, to by situaci taky dost zjednodušilo. Naše fakt miluju, ale dvě ženské v kuchyni (a že ani já, ani máma tam netrávíme víc času, než je nutné – na repertoáru ani jedné z nás nenajdete jídlo, jehož příprava trvá déle než 15 minut), to je cesta do pekla.

Musím to pořádně promyslet, vlastně se mi teď moc nechce připravovat pŕdu pro přijímání rozhodnutí. Protože až otázku svého budoucího bydlení vážně vyřeším, přijde absolutní konec. Který samozřejmě můžete nahlížet jako na začátek nové etapy mého života, chcete-li. Jde-li o mě, já o žádné nové etapy rozhodně nestojím. Pokud bych mohla věci uspořádat po svém, zapomenu na Michalovu aférku s Anetou (pokud slíbí, že to dítě nebude vídat, budu klidně ze svého platu přihazovat dvacet procent k výživnému) a budeme v pohodě žít jako do nedávné minulosti. A je mi jasné, že se snáz vrátíme do starých kolejí ve starých kulisách. Teoreticky bych mohla připustit, že pokud se Michal rozhodne vrátit se ke mně, učiní tak bez ohledu na adresu, kde budu bydlet. Ale víte, jak to chodí, v reálném životě hrají dost velkou roli i zdánlivé nepodstatnosti, jako je třeba přítomnost tchána a tchyň pod stejnou střechou nebo fakt, že byste se měli přestěhovat do bytu, k jehož zařízení jste se vůbec nemohli vyjádřit.

Jak už jsem psala, máma celkem dobře umí číst moje myšlenky, takže mi věnuje chápající pohled, pohladí mě po ruce, kterou má na dotek, stále ještě totiž sedí na opěradle křesla, takže vlastně skoro mně na klíně.

„Nemusíš se rozhodnout hned. V klidu si to všechno promysli. Můžu poprosit Dášu, tu architektku, ať nám udělá pár základních obrázků, aby ses rozhodovala na základě jasnější představy, do čeho jdeš.“

„Super, díky,“ usměju se na ni. Není ani na místě, abych nějak rozebírala, že větší část mých služeb, co se péče o Sebíka týče, pokrývají Michalovi rodiče. Samozřejmě Michal by se o něj dokázal postarat sám, a taky se tak několikrát stalo. Ale tchánovci svoje jediné vnouče nade vše milují a je absolutním středobodem jejich životů. Navíc tchyně už je v důchodu, objektivně má víc času i energie, kterou může Sebastianovi věnovat. S našima měli vždycky korektní vztah a o vnouče se nikdy nepřetahovali, naši si rozhodně nijak Sebíka neusurpovali. Víím, že ho milují, ale oba jsou pracovně dost vytížení a vnoučata mají tři. Řekla bych, že celkem spokojeně sledovali, jak se Vymětalovi o společné vnouče vzorně starají. Že by si nějak výjimečně rozuměli, to zase ne. Přičítala jsem to naprosté odlišnosti povah a s tím spojené volbě profesí. Michalův táta pracuje většinu své kariéry v bance, máma zase dlouhá desetiletí bývala referentka studijního oddělení na jedné z fakult zemědělské univerzity. Svět medicíny jim byl známý jenom ze seriálů, z čehož moji rodiče dostávali záchvaty smíchu. Samozřejmě mimo doslech tchánovců, to je jasné. I když musím objektivně přiznat, že jsou sice oba trošku poťouchlí, ale nelibují si ve společenských trapasech, takže se k Vymětalovým vždycky chovali slušně. Na jejich účet se případně bavili až poté, co se s nimi srdečně rozloučili.

Teď, když mi máma odtajnila, že kvůli mně předstírala, jak má Michala ráda a jak jej respektuje, byť to nebyla pravda, jsem trošku rezervovaná, pokud bych měla hodnotit vztah tchánovců k mé osobě. Vždycky mi opakovali, že jsem pro ně jako dcera, kterou nemají. Nemají ostatně žádné další děti, Michal je jedináček. Ale třeba si taky představovali pro svého syna lepší partnerku, než jsem já. Z oboru, kterému by líp rozuměli. Když Michal vyprávěl zážitky ze své práce, viseli mu očima na rtech, zcela orientovaní v tom, o čem mluví, jak následně projevovali v diskuzi. Já nejspíš

nemám vypravěčský talent, protože oproti tomu na mé historky ze špitálu nikdo nereagoval doplňujícími dotazy. Což ale nijak nesusouvisí s tím, jestli mě mají, nebo nemají upřímně rádi. Na druhou stranu si zcela jistě považovali, že se Michal přiznal do doktorské rodiny, a profitovali z toho, dejme tomu, trošku nadstandardní lékařskou péčí. Samozřejmě to není tak, že by se menší pozornost věnovala pacientům, co nejsou něčí příbuzní, známí nebo prostě prominenti. Nikdy bych si netroufla být méně pečlivá nebo pozorná podle toho, kdo zrovna leží na operačním stole. V tom jsou si všichni pacienti absolutně rovni. Ale pak je spousta přidružené agendy, kde se ta protekce malinko projevuje, jako jsou třeba termíny specializovaných vyšetření, kdo bude výsledky interpretovat, jestli čerstvě atestovaný lékař, nebo vedoucí pracoviště, a tak dále. Takhle to prostě chodí. Možná v době, až budete můj deník číst, to bude jinak, uvidíte. Předpokládám, že díky mým genům, které si v sobě ponese, budete taky doktoři, tak to budete moct posoudit. Asi jsem to předtím nikde nezmínila, ale беру za automatické, když se s tímhle deníkem tak mořím, že ho pak nevyhodím. Schovávám ho a až umřu, bude vám k dispozici. Patrně se tedy dostane nejdříve do rukou Sebastiana jako mého dědice, k vám doputuje následně, až budete dědit po něm. Předpokládám aspoň, že ho schová a nevyhodí. Zatím to vypadá, že mě docela respektuje a uznává, tak snad mu to vydrží.

Ale to jsem odbočila, respektive přeskočila do daleké budoucnosti. A já se zatím, jak se snažím popsat, vyhýbám i té bezprostřední. Nemám chuť, a nejspíš ani sílu teď rozhodovat tak zásadní životní okolnosti, jako je vybrat adresu pro příštích přibližně dvacet let. Aspoň tedy žiju v tom, že Sebík bude bydlet doma až do promoce, možná až do první atestace. Mně by to nevadilo.

Takže jsem ráda, že minimálně pro tuhle chvíli nemusím reagovat na mámin návrh, ať se nastěhuju k nim. Lokalita je to fajn,

pět minut na metro, a přitom ticho a klid. Do nemocnice to mám od nich od baráku na vrátnici 20 minut. Samozřejmě to nemůže konkurovat mému současnému a bohužel zároveň také dočasněmu bydlišti, bydlíme totiž na sídlišti hned pod nemocnicí. Tohle byl vlastně taky důvod, proč jsem nastoupila sem, a ne na prestižnější pracoviště, které se v Praze nachází. Byla bych konkrétnější, ale ten deník s sebou občas tahám a nerada bych, pokud ho ztratím, aby mě někdo identifikoval podle pracoviště. Nebo případně podle mých kolegů, o kterých nejspíš taky něco utrousím, takže jim raději pozměním jména. Na druhou stranu, i když jsem relativně stará matka a předpokládám, že ze mě Sebastian neudělá babičku ve svých dvaceti letech, počítám, že nějaký čas spolu strávíme. A já vám o své kariéře budu vyprávět, tak si to pak spojte s těmito záznamy a budete mít naprosto komplexní zprávu o jednom složitém období mého života.

„No, kdybys náhodou přeci jen chtěla jít do vlastního a rozhodla ses prodat chatu, možná bychom ji s Radkem od tebe koupili. Promluvím s ním,“ překvapí mě Katka. Jak jsem před pár řádky už napsala, vím, že to místo na Slapech s úžasným (Kdyby mi nebylo to slovo nesympatické, napsala bych dechberoucím, protože takové pocity ve vás výhled na řeku vyvolává. Jste jím tak pohlceni, že zapomínáte dýchat. Ale já ten termín nedokážu akceptovat. Prvních dvacet let svého života jsem ho v češtině nepotkala, a to jsem bývala hlavně na gymplu fakt vášnivá čtenářka. A pak, jak lusknutím prstu, je najednou všechno dechberoucí.) výhledem na řeku miluje stejně jako já. Ale obě taky dobře víme, že starat se o chatu je něco, co její manžel nikdy nedá. Švagra si jako lékaře nesmírně vážím a jako člověka zbožňuju, ale k jeho osobnosti také patří, že je líný jak prase. Ten si ani nedoleje víno, pokud je nablízku někdo, kdo to zvládne. Do této role už se kvalifikovala i starší z jejich dcer, pětiletá Klára (což jí tříletá Sára samozřejmě strašně závidí).

Představa, jak Radek natírá okapy nebo seká trávnick, je prostě naprosto nereálná.

„Bezva,“ odpovím ségre, protože Radka zná mnohem lépe než já. Tudíž počítá se stejnými proměnnými, jak jsem nastínila. Jen je možná dosazuje do jiné rovnice, než si myslím. Třeba kalkuluje s tím, že angažuje hodinového manžela, aby toho jejího zákonného při mužských pracích zastal, jak to činí v údržbě pražského bytu. Jen se jí to teda značně prodraží. Ne, že by museli šetřit, ale tohle zavání trošku vyhazováním peněz z okna. Ale to samozřejmě není můj problém. To, že na Slapech a v přilehlých okresech nesežene žádnou pracovní sílu, která by byla ochotná za úplatu převzít funkci správce, přitom ví. Pokoušeli jsme se s Michalem domluvit s místními firmami mockrát. Ale buď neměly čas, nebo daly přednost větší zakázce. Michal našťestí tak marný není, co se práce na domě a pozemku týče. A tchán je vyloženě zručný, takže jsme svépomocí chatu udržovali v provozuschopném stavu. No jo, ale jak to vlastně bude teď? Když si chatu nechám, bude mi tam jezdit Michal pomáhat? A jeho táta? Bez nich to nezvládnou. Zase dostávám křeč do břicha. Rychle se napiju vody, kterou jsem spolu s presem vyfasovala. Křeče pokračují, tak zkusím další bonbony, tentokrát obohacené o lok studené kávy.

2. kapitola

Tereza mě trochu naštvála, není absolutně schopná nadávkovat, kolik stránek musím napsat, abych přestala somatizovat. Přiznávám, jak se mi trochu ulevilo, v psaní deníku jsem polevila. Přesněji vyjádřeno, úplně jsem se na to vykašlala. Mám vážně dost napjaté časové harmonogramy, nevím, jestli jsem někde zmínila, že kromě své hlavní pracovní činnosti v jedné z pražských fa-

kulturních nemocnic mám taky takový malý akademický úvazeček. Učím kardiochirurgii (asi by bylo divné, kdybych vzala třeba neurologii, že). V tomhle semestru teda mám jenom jednu přednášku týdně, navíc už začalo zkouškové období. Taky ale píšu články a spoluautorsky se podílím na odborných publikacích, a to poměrně často. Takže psaní mám dost a dost a upřímně, víc mě baví psát o katerizační ablaci arytmií než o tom, jak prožívám dobu po rozchodu s Michalem.

Navíc teď mám trošku obavu, jestli se s tímhle deníkem nebudu mořit příštích deset let, protože ty křeče v bříše se vrátily v úplně stejném rozsahu, jako byly původně. Mých x stránek přišlo naprosto nazmar! A Tereza byla ještě dotčená, že její metodu zpochybňuju. Ok, dobrý, píšu dál, беру za nesporné, že ty křeče byly menší, když jsem se průběžně v písemné formě vyplkávala. I když zároveň se trochu lituju. Je pátek večer, jsme se Sebíkem sami na chatě. (Zvala jsem Vymětalovy, ale nemohli s námi jet, trochu mě to mrzí, doufala jsem, že mi tchán pomůže nařezat dřevo. Ale oni vždycky radši jezdili na svou chalupu, takže to žádné překvapení vlastně není.) Otevřela jsem si naprosto skvělé červené víno, a kdyby bylo na mně, čtu si poslední číslo Lancetu. To by byl téměř dokonalý večer! A místo toho se tu mořím, doslova jak školák, s domácím úkolem z předmětu, který mu moc nejde.

Musím topit, je začátek června a žádné tropy. Naše krbová kamna vypadají luxusně, ale s tím výkonem je to slabší. Musí se pořád přikrmovat dřevem, aby vytopily aspoň spodní místnost na pokojovou teplotu. Spíme se Sebastianem dole, nemá cenu v horním pokoji pouštět přímotop. Není třeba žádného soukromí, které by poskytoval jiný pokoj, než ve kterém Sebastian klidně ve spánku oddechuje. Jsem tu sama a takhle tu budeme trávit čas do té doby, než potřeba soukromí vyvstane u Sebíka. To ještě nějakou dobu potrvá, ale faktem zůstává, že jsme spálili už skoro

všechno dřevo. Michal tak dlouho odkládal rozřezání klád, až se z toho tím rozchodem vyzul.

Možná jsem si to měla dát jako podmínku do těch rozvodových papírů. Respektive nahlásit tomu advokátovi, co je připravoval a u kterého jsme je následně podepisovali, že dokud Michal nesplní, co slíbil, že nic nepodepíšu. Ať tedy můj stále ještě choť rozporcuje dřevo, složené v kůlně v podobě, v jaké je na podzim přivezl pan Bronislav, pak se teprve uráším věnovat na papíry popsané neosobní právníčkou mluvou svůj podpis. Jenže já jsem jenom vyběhla z nemocnice v rámci obědové pauzy, za hodinu byla naplánovaná další operace. Michal tvrdil, že ten advokát nám dá další termín až za měsíc, je to první právníčká liga, a proto je těžké se k němu objednat, a tedy to nelze posunout na příhodnější datum. A protože to bylo pár minut, co jsem opustila sál, a měla jsem se do něj brzy zase vracet, nevymanila jsem se z toho svého pracovního robotického módu, kdy se můj mozek přísně koncentruje na výkon. Takže ačkoli jsem fyzicky seděla u advokáta, mentálně jsem zůstala v nemocnici. To, že jsem tak akceptovala všechno, co Michal navrhoval, a ani jsem nezkusila změnit něco podle toho, co potřebuju já, mi došlo o hodně později.

No ale na druhou stranu, Michal zářil spokojeností, dokonce mi při rozloučení dal pusu (na tvář, žádná erotika, abyste si nemysleli, ale i to byl fyzický kontakt, a to se počítá). A několikrát opakoval, jak je skvělé, že spolu umíme dobře vycházet a i po rozvodu budeme ti nejlepší kamarádi.

Nedovedu si představit, jak to funguje mezi rozvedenými manžely, co jsou nejlepší kamarádi. Michal byl můj nejlepší kamarád, když jsme spolu coby manželé žili. Sdíleli jsme stůl a lože a bylo nám fajn. Ale to už teďka přece neplatí. Jak může být nejlepší kamarád, když jsme fakticky zrušili tu intimitu našeho vztahu a rozjeli jsme kroky, které ji zruší i právně? Neumím pěstovat důvěrné

vztahy, výjimkou je Tereza a právě Michal. S Terezou samozřejmě nespím ani společně nehosподаříme, ale prožila jsem s ní celou vysokou školu, kdy jsme si říkaly úplně a naprosto všechno, a tenhle zvyk už nám zůstal. Takže jsem byla první, kdo věděl, že se jí líbí kolega mého táty, s kterým kamarádil a často naše navštěvoval. Tereza jako mimopražská bydlela na koleji, která nebyla úplně útulná, a tak u nás našla azyl. Musím říct, že naši ji měli opravdu moc rádi. Trošku si to u nich rozházela, když toho tátova kolegu rozvedla, vzala si ho a v rychlém sledu porodila tři děti, první těsně před promocí a s každou atestací pak další. Ale časem si naši zvykli a Tereza už je zase na seznamu oblíbenců.

Možná vás napadlo, že Tereza je odborník na svádění chlapů, když se jí podařil ten husarský kousek zničit nezničitelné manželství věhlasného chirurga. Jenomže ona to dneska, s šedesátníkem na krku, vidí dost jinak. Podle aktuální interpretace spadla do krize středního věku, kterou si Luděk díky ní vyřešil, a jí zařídil kritický zbytek života. Vlastně podle kritérií mých rodičů je Luděk pro Terezu ideální partner, taky lékař, ve svém oboru absolutní špička. A právě v případě Terezina manželství se projevuje významný aspekt, kterým je věkový rozdíl a jehož jsou si příslušné studie o partnerství vědomy. Luděk je posledních pět let naprosto nesnesitelný mentor, který Terezu pořád kibicuje a i v přítomnosti společných potomků usměřňuje. Já bych už dávno byla rozvedená. Tereza ale zažila rozvod rodičů a vyrůstání s otčímem, který ji nesnášel. Nikdy by své děti nepřipravila o přítomnost jejich biologického otce. Mé manželství bylo ve srovnání s tím jejím fakt naprosto kýčovitě idylické. Rozvádět se teď s jejím manželem, tak píšou ne deník, ale oslavné básně a vznáším se na obláčku ryzího štěstí.

Jenomže se bohužel rozvádím s tím svým, ideálním. A teď se mám transformovat do role jeho nejlepší kamarádky, která bude

zpovzdálí sledovat, jak je šťastný se svou novou rodinou. Zatímco já budu sama. Ale asi dlouho ne, protože tady na chatě bez dřeva umrznu. I když to je blbost, to by se mnou umrzl i Sebík, a to nikdy nedopustím. Honem sahám synovi na tváře, jsou krásně teplé, chlad ho rozhodně neohrožuje, poctivá péřová duchna odvedla práci, při které kamna selhávají. A já zítra to dřevo nějak zařídím.

Dávám si další skleničku a mé odhodlání přežít na chatě i bez Michala a jeho součinnosti mi dodává zvláštní energii, která splyvá s pocitem tepla, jehož vydatnějším zdrojem je asi spíš to víno než kamna efektně rozzářená ohněm, ale skoupá na horko. Najednou se veškerá energie, tepelná i ta mentální, přeměňuje na ospalost, ale takovou tu vyklidněnou, jestli víte, co tím myslím. Jak se uvolněně oddáváte únavě (ne takovéto, jak vyčerpáním padáte téměř do kómatu), užíváte si pohodlí postele a cítíte se klidní a v bezpečí.

Ráno vstávám a klid je pryč, naštěstí mi zbyla energie. Hned po snídání se vrhám do dílny, motorovou pilu jsem našla na první dobrou, Michal je až puntičkářsky pořádkumilovný a věci odkládá přesně tam, kam patří. Klády musím nařezat minimálně na třetiny, ale spíš na čtvrtiny, abych je pak mohla sekerou rozdělit na jednotlivá polínka, která se vejdou do kamen. První krok mám za sebou, pilu držím v ruce. Co mi ale chybí, je návod, jak tu pilu nastartovat. Nikde v okolí jejího skladovacího místa se nenachází. Nemůžu si vybavit, jak to Michal dělal. Po pár marných pokusech měním plány. Opouštím kůlnu, kam jsem se v mezičase s motorovkou přemístila, a jdu k pískovišti před chatou, kde si Sebík zaujatě jezdí s bagrem po silničkách, které si sám vytvořil. Tváří se přitom naprosto koncentrovaně, úplně vidím paralelu se svojí osobou nad operačním stolem.

„Sebíku, musíme se zeptat strejdy Dvořáka, jak se startuje pila. Můžeš na chvíli přerušit bagrovací práce a jít se mnou?“

Sebík nevnímá, tak moc se soustředí, aby bagr nevyjel z úzké silničky vybudované na hromadě písku. Musím svůj dotaz dvakrát zopakovat, teprve pak se zamračí a zavrtí hlavou na znamení, že návrh na změnu svého programu neakceptuje.

„Sebíku, prosím tě, pojd'. Za chvíli jsme zpátky,“ přemlouvám ho.

„Já nemůžu odejít, bagr ještě nedodělal příkop,“ odporuje a popojede hračkou, abych pochopila, že mluví pravdu. Samozřejmě jsou mu čtyři a jeho řečová zralost odpovídá věku, neumí r ani ř. A ty sykavky taky ještě nejsou ideální. Ale nebudu tady přepisovat šišláni, určitě jste někdy mluvili se čtyřletým dítětem a umíte si to představit.

„Když bude bagr tak hodný a udělá si teď přestávku v práci, dám ti pak polínka a budeš moct postavit v pískovišti most,“ zkouším vyjednávat.

„Most?“ zaujme návrh Sebíka, ale ruku stále ještě drží na hračce.

„Jasně, vysoký, dlouhý most,“ slibuju.

„Tak jo,“ rychle se syn rozhoduje, ve vteřině se zvedá ze země a automaticky mě chytne za ruku. Je to prima, jak už je z něj skoro parťák. Uvědomila jsem si to před rokem, kdy jsme se spolu poprvé spontánně zasmáli. Byla to situace, kdy jsme na ulici viděli straku, jak přistála na odpadkovém koši a začala se v něm přehrabovat zobákem. A co jí přišlo nezajímavé, vyhazovala nekompromisně ven. Takhle popsané to vůbec není legrační, já jsem schopná sebereflexe a vím, že nemám vypravěčský talent. Nicméně to kouzlo spočívalo v tom, že nám to oběma přišlo směšné a zasmáli jsme se. V ten moment jsem si uvědomila, že už mám v synovi partnera, s kterým můžu sdílet prožitky, samozřejmě úměrné jeho věku. A jak poroste, budou se ty jeho prožitky blížit těm mým, až z něj bude plnohodnotný společník. Já vlastně nejsem moc na malá mimina. Sa-

možřejmě jsem se dojíkala, jak je Sebastián nádherný a droboučký, od první chvíle, co se narodil. Ale mateřství jsem si začala opravdu užívat až od chvíle, kdy mi začal dávat zpětné vazby. A čím je starší, tím je to lepší. Z tohoto pohledu mě zase tak nemrzí, že už další děti mít nebudu. Vypiplat novorozeně do školkového zábavného dítěte je dřina. Já už si budu jenom užívat, jak je Sebík lepší a lepší parták.

Kráčíme spolu k chatě Dvořákových. Petra znám od dětství, trávil tu prázdniny stejně jako já. Chatu si zateplil a přebudoval téměř do standardu rodinného domku a je tu s rodinou prakticky celoročně. Do paneláku v Sedlčanech se uchylují jen v největších sněhových kalamitách, kdy se sem na kopec po skromných příjezdových cestách nedá dostat, tudíž ani dojíždět do práce a do školy. Pracuje jako vedoucí výroby v jednom strojírenském podniku ve zmíněném městě a je vážně technicky zdatný. Umí opravit většinu chataři používaných strojů, takže nade vši pochybnost bude umět nastartovat i pilu, kterou nesu s sebou. Mám ji v pravé ruce, za levou mě drží Sebík. Pila je těžká a pořád ji přehazovat z jedné ruky do druhé je náročné, protože zároveň musím obcházet syna a chytat jej z té druhé strany za ruku. Ale dám to. Tohle není žádná překážka, jen výzva.

Petr zrovna seká trávník, takže nás vidí už z dálky. Okamžitě vypíná sekačku a běží mi v ústrety, oceňuju, že mě okamžitě zbavuje zátěže v podobě pily.

„Co se děje, Markéto, nějaký problém? Proč se s tím vláčíš? Michal nepřišel?“ reaguje překvapeně.

„Žádný problém, jenom bych potřebovala vysvětlit, jak se ta pila startuje. Michal nepřišel a asi už ani nepřijede. Bude teď řezat dřevo na úplně jiném dvorku,“ přiznám po pravdě.

Souhlasím s mámou a ségrou, nežijeme ve středověku a být v rozvodovém řízení není žádné společenské stigma. Ačkoli mi samozřejmě nepůsobí žádnou radost, že o tom musím mluvit.

Petr se zarazí a pak mě spontánně volnou rukou obejmě kolem ramen.

„Pojď si dát kafe. Nechám trávník juniorovi a ty mi všechno povíš.“

„Díky, ale co můj junior?“ kývnu bradou na Sebastiana, který mě teď drží za ruku trošku křečovitě. Petra zná, ale vždycky mu chvilku trvá, než v přítomnosti cizích lidí překoná počáteční stud.

„Pro toho mám taky úkol. Potřebuju zatlout hřebíky,“ rozzáří se po chvilce přemýšlení.

„Hřebíky?“ divím se. Sám má dva syny na druhém stupni základní školy, není to tak dávno, co byli malí, snad si ještě pamatuje jejich schopnosti v předškolním věku, přemítám. Jak se později ukáže, byl to geniální psychologický tah. Sebastianovi vydal opravdové prkénko a opravdové hřebíky, ale dřevěnou paličku. Je to poprvé, co si můj chlapeček hraje s něčím dospěláckým, takže se tváří hrozně důležitě a tak se soustředí, že vyplazuje jazyk. Petr mu ukázal, jak držet hřebík, a taky vysvětlil, že dokud používá k jeho ukotvení ruku, musí tou palicí tlouct jenom málo, aby se do ní případně nepraštil. Teprve poté, co hřebík stojí sám, ho může přitlout pořádnou silou. Sebíkovi to samozřejmě moc nejde, ale baví ho to. Takže máme prostor pro dospělácké řeči, jenom musíme vydržet zvuk neustálého mlácení dřevěné palice do prkýnka.

Sedla si k nám i Veronika, Petrova manželka. Přede mnou už stojí hrnek s kávou (je instantní, ale upřímně, nechutná nikterak zásadně jinak než ta u našich) a domácí jahodová bublanina. Veronika se na mě dívá soucitně, ale nic neříká. Respektive její repliky se točí kolem jídla a pití.

„Markétko, dej si tu bublaninu, ukaž, nandám ti. Přijdeš mi taková hubenější. Netrápíš se, vid', že ne? Žádný chlap za to nestojí!“

Než se vzdám nějakou reakci, už mám na talířku nandané dva obří kusy bublaniny. Vypadá vážně božsky, takže se do ní pou-

šťím a místo odpovědi jen neurčitě krčím rameny. Trápím se tak, že somatizuju a musím psát tenhle debilní deník, ale poslední věc, kterou bych udělala, je zasvěcovat do toho Veroniku. Nic proti ní, Dvořákovi jsou naprosto perfektní sousedi. Ale mou potřebu sdílet běh životních událostí naprosto saturuje komunikace s Terezou, potažmo mámou a ségrou.

„Ta bublanina je naprosto luxusní,“ mumlám s plnou pusou. Líp to vyjádřit nedokážu, i když to pečivo by si to zasloužilo, nemá prostě chybu.

„Zabalím ti s sebou, budete mít na ráno snídani,“ usměje se Veronika polichocně.

„Díky,“ nebráním se této velkorysé nabídce.

„Tak vy se teda s Michalem rozvádíte?“ zeptá se přímočaře Petr a já zaregistruji, jak ho Veronika sjede káravým pohledem. Ona by nejdřív okolo tématu kroužila. Ale mně to vůbec nevadí, aspoň se nezdržujeme. Příprava dříví zabere nějaký čas a odpoledne bych chtěla vzít Sebíka na procházku do lesa.

„Ano. Našel si někoho v práci, v prosinci se jim narodí dítě,“ odpovídám naučeně a evidentně to působí, že jsem s tím vyrovnaná, protože Veronika vzápětí bez kroužení pronese.

„Páni, já jsem si vůbec nevšimla, že máte nějaké partnerské problémy! A jak to budete mít s chatou? Zůstane tobě, když jsi ji měla už před manželstvím, ne?“

„Jo, chata mi zůstává. Jedna varianta teda je, že bych ji prodala, abych si nemusela brát tak velkou hypotéku na byt. Ale asi to spíš vymyslím jinak. Jezdím sem ráda,“ přiznám stav věcí.

„Nemůžeš to prodat! Je to kus rodinný historie, postavil to tvůj děda!“ skoro se rozčlíl Petr. Nevím, jestli je v pozadí jeho emočního projevu obava, že by noví majitelé mohli být kretěni a znepríjemňovat sousedství. Ale možná je to ryzí úcta k tradici, i jeho nemovitost vystavěli prarodiče, kteří chodili k těm mým hrát ka-